

त्रिवेणी गाउँपालिका स्थानीय राजपत्र

खण्ड : ०१

संख्या : ०३

मिति : २०७९/१२/२३

भाग-२

त्रिवेणी गाउँपालिकाको अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समितिको कार्यसञ्चालन कार्यविधि, २०७९

कार्यपालिका बैठकबाट स्वीकृत मिति २०७९/१२/२१

प्रस्तावना :

गाउँपालिकाबाट सञ्चालन हुने विकास योजना तथा कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १६ (४) को खण्ड (ख) मा भएको व्यवस्था बमोजिम गरीने अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण कार्यलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी तुल्याउन वाञ्छनीय भएकोले सोहि ऐनको दफा १०२(२) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी कार्यपालिकाले देहायको कार्यविधि बनाई लागू गरेको छ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

- (१) यस कार्यविधिको नाम “त्रिवेणी गाउँपालिकाको अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समितिको कार्यसञ्चालन कार्यविधि, २०७९” रहेको छ।
- (२) यो कार्यविधि गाउँपालिकाको स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशन भएको मिति देखि प्रारम्भ हुनेछ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा, -

- क) “अध्यक्ष” भन्नाले गाउँपालिकाको अध्यक्ष सम्भन्नु पर्छ।

- ख) "अनुगमन" भन्नाले नीति, योजना, कार्यक्रम तथा आयोजनाहरूमा तनानी तथा साधनको प्रवाह उचित ढङ्गले भए, नभएको वा अपेक्षित नतिजा हासिल भए, नभएको सम्बन्धमा यस कार्यविधि बमोजिम गरीने निरन्तर वा आवधिक रूपमा गरीने भिगानी, सूचना सङ्कलन, विश्लेषण तथा सुधारात्मक कार्य सम्भन्नु पर्छ।
- ग) "कार्यक्रम" भन्नाले गाउँपालिकाबाट सञ्चालन हुने कार्यक्रम सम्भन्नु पर्छ र सो शब्दले गाउँपालिका क्षेत्रभित्र गैर सरकारी संस्था एवम् सामुदायिक संस्थाबाट सञ्चालन कार्यक्रम समेतलाई जनाउँछ।
- घ) "कार्यपालिका" भन्नाले गाउँ कार्यपालिका सम्भन्नु पर्छ।
- ङ) "नागरीक समाज" भन्नाले गाउँपालिका क्षेत्रभित्र नागरीक समाजको रूपमा दर्ता भएका वा नभएका नागरीक अधिकारका लागि कृयाशिल संस्था वा व्यक्ति सम्भन्नु पर्छ।
- च) "प्रतिवेदन" भन्नाले यस कार्यविधि बमोजिम तयार गरीने अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण कार्यको नतिजा समावेश गरीएको दस्तावेज सम्भन्नु पर्छ।
- छ) "योजना" भन्नाले गाउँपालिकाबाट सञ्चालन हुने विकास निर्माण कार्य सम्भन्नु पर्छ र सो शब्दले गाउँपालिका क्षेत्रभित्र गैर सरकारी संस्था एवम् सामुदायिक संस्थाबाट सञ्चालित विकास निर्माण कार्य समेतलाई जनाउँछ।
- ज) "समिति" भन्नाले दफा ३ बमोजिमको समिति सम्भन्नु पर्छ।
- झ) "सुपरिवेक्षण" भन्नाले अपेक्षित नतिजा हासिल गर्ने यस कार्यविधि बमोजिम समिति वा सो कामको निमित्त जिम्मेवार कर्मचारी वा पदाधिकारीबाट गरीने स्थलगत निरीक्षण वा चेकजाँच वा रेखदेख सम्बन्धी कार्य सम्भन्नु पर्छ।
- ञ) "संयोजक" भन्नाले समितिको संयोजक सम्भन्नु पर्छ।

परिच्छेद-२

समितिको गठन तथा काम, कर्तव्य र अधिकार

३. अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समिति:

- (१) योजना तथा कार्यक्रमको लागत, परिमाण, समय सीमा र गुणस्तरीयताको आधारमा अनुगमन गरी पृष्ठपोषण दिनका लागि देहाय बमोजिमको अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समिति रहनेछ :-
क) गाउँपालिकाको उपाध्यक्ष	- संयोजक
ख) कार्यपालिकाले तोकेको एक जना महिला सहित कार्यपालिकाका सदस्यहरू मध्येबाट दुई जना	- सदस्य
ग) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वा निजले तोकेको अधिकृत स्तरको कर्मचारी	- सदस्य
घ) सम्बन्धित योजना रहेको वडा अध्यक्ष	- सदस्य

- ङ) प्रमुख, पूर्वाधार विकास शाखा
- च) प्रमुख, योजना अनुगमन शाखा

- सदस्य

- सदस्य-सचिव

- (२) उपदफा (१) बमोजिमको समितिमा आवश्यकता अनुसार नागरीक समाजका प्रतिनिधि, सञ्चारकर्मी र सम्बन्धित क्षेत्रका विज्ञलाई आमन्त्रण गर्न सकिनेछ।
- (३) समितिले आफ्नो कामलाई छिटोछरितो र प्रभावकारी बनाउन कार्यपालिकाबाट समितिमा प्रतिनिधित्व गर्ने सदस्य मध्येबाट संयोजक रहने गरी विषयगत रूपमा अनुगमन टोली गठन गरी जिम्मेवारी तोक्न सक्नेछ।
- (४) यस दफा बमोजिम स्थलगत अनुगमन गर्दा सम्बन्धित योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन वा सुपरिवेक्षणमा संलग्न कर्मचारीलाई सहभागी गराउनु पर्नेछ।
- (५) समितिले रु.३ लाख सम्मका योजना तथा कार्यक्रमहरू वडा अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समिति गठन गरी अनुगमन तथा सुपरिवेक्षणको जिम्मा दिन सक्नेछ।

४. समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार:

- (१) योजना तथा कार्यक्रमबाट अपेक्षा गरीएको नतिजा प्राप्तिका लागि सहजीकरण गर्ने अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समितिको प्रमुख जिम्मेवारी हुनेछ।
- (२) उपदफा (१) मा उल्लेखित कामका अतिरिक्त समितिका अन्य काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :-
- क) गाउँपालिकाबाट सञ्चालित योजना तथा कार्यक्रम अनुगमनका लागि वार्षिक कार्यतालिका तयार गरी कार्यपालिकालाई जानकारी दिने,
- ख) कार्यतालिका अनुसार नियमित र आवश्यकता अनुसार आकस्मिक अनुगमन तथा निरीक्षण गर्ने,
- ग) अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन आवश्यकता अनुसार समितिका क्रियाकलापहरूमा विज्ञलाई संलग्न गराउने,
- घ) अनुगमन सम्पन्न भएको सात दिनभित्र सोको प्रतिवेदन कार्यपालिकामा पेश गरी कार्यपालिकाको बैठकमा छलफल गर्ने गराउने,
- ङ) अनुगमनको क्रममा देखिएका विषयमा सुधारका लागि सम्बन्धित प्राविधिक तथा सम्बद्ध उपभोक्ता समिति, परामर्शदाता एवम् निर्माण व्यवसायीलाई निर्देशन दिने,
- च) योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनको सन्दर्भमा देखा परेका विवाद वा समस्याहरूको समाधानका लागि आवश्यक समन्वय र सहजीकरण गर्ने,
- छ) योजना तथा कार्यक्रमको अनुगमन तथा सुपरिवेक्षणको क्रममा कुनै हिनामिना, अनियमितता वा तोकिएको गुणस्तर र परिमाण नभएको ब्यहोरा यकिन हुन आएमा आवश्यक कारवाहीको लागि राय सहित कार्यपालिकामा पेश गर्ने,

- ख) "अनुगमन" भन्नाले नीति, योजना, कार्यक्रम तथा आयोजनाहरूमा लगानी तथा साधनको प्रवाह उचित ढङ्गले भए, नभएको वा अपेक्षित नतिजा हासिल भए, नभएको सम्बन्धमा यस कार्यविधि बमोजिम गरीने निरन्तर वा आवधिक रूपमा गरीने निगरानी, सूचना सङ्कलन, विश्लेषण तथा सुधारात्मक कार्य सम्भन्नु पर्छ।
- ग) "कार्यक्रम" भन्नाले गाउँपालिकाबाट सञ्चालन हुने कार्यक्रम सम्भन्नु पर्छ र सो शब्दले गाउँपालिका क्षेत्रभित्र गैर सरकारी संस्था एवम् सामुदायिक संस्थाबाट सञ्चालन कार्यक्रम समेतलाई जनाउँछ।
- घ) "कार्यपालिका" भन्नाले गाउँ कार्यपालिका सम्भन्नु पर्छ।
- ङ) "नागरीक समाज" भन्नाले गाउँपालिका क्षेत्रभित्र नागरीक समाजको रूपमा दर्ता भएका वा नभएका नागरीक अधिकारका लागि कृयाशिल संस्था वा व्यक्ति सम्भन्नु पर्छ।
- च) "प्रतिवेदन" भन्नाले यस कार्यविधि बमोजिम तयार गरीने अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण कार्यको नतिजा समावेश गरीएको दस्तावेज सम्भन्नु पर्छ।
- छ) "योजना" भन्नाले गाउँपालिकाबाट सञ्चालन हुने विकास निर्माण कार्य सम्भन्नु पर्छ र सो शब्दले गाउँपालिका क्षेत्रभित्र गैर सरकारी संस्था एवम् सामुदायिक संस्थाबाट सञ्चालित विकास निर्माण कार्य समेतलाई जनाउँछ।
- ज) "समिति" भन्नाले दफा ३ बमोजिमको समिति सम्भन्नु पर्छ।
- झ) "सुपरिवेक्षण" भन्नाले अपेक्षित नतिजा हासिल गर्ने यस कार्यविधि बमोजिम समिति वा सो कामको निमित्त जिम्मेवार कर्मचारी वा पदाधिकारीबाट गरीने स्थलगत निरीक्षण वा चेकजाँच वा रेखदेख सम्बन्धी कार्य सम्भन्नु पर्छ।
- ञ) "संयोजक" भन्नाले समितिको संयोजक सम्भन्नु पर्छ।

परिच्छेद-२

समितिको गठन तथा काम, कर्तव्य र अधिकार

३. अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समिति:

- (१) योजना तथा कार्यक्रमको लागत, परिमाण, समय सीमा र गुणस्तरिताको आधारमा अनुगमन गरी पृष्ठपोषण दिनका लागि देहाय बमोजिमको अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समिति रहनेछ :-
क) गाउँपालिकाको उपाध्यक्ष	- संयोजक
ख) कार्यपालिकाले तोकेको एक जना महिला सहित कार्यपालिकाका सदस्यहरू मध्येबाट दुई जना	- सदस्य
ग) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वा निजले तोकेको अधिकृत स्तरको कर्मचारी	- सदस्य
घ) सम्बन्धित योजना रहेको वडा अध्यक्ष	- सदस्य

- ड) प्रमुख, पूर्वाधार विकास शाखा
च) प्रमुख, योजना अनुगमन शाखा

- सदस्य
- सदस्य-सचिव

- (२) उपदफा (१) बमोजिमको समितिमा आवश्यकता अनुसार नागरीक समाजका प्रतिनिधि, सञ्चारकर्मी र सम्बन्धित क्षेत्रका विज्ञलाई आमन्त्रण गर्न सकिनेछ।
- (३) समितिले आफ्नो कामलाई छिटोछरितो र प्रभावकारी बनाउन कार्यपालिकाबाट समितिमा प्रतिनिधित्व गर्ने सदस्य मध्येबाट संयोजक रहने गरी विषयगत रूपमा अनुगमन टोली गठन गरी जिम्मेवारी तोक्न सक्नेछ।
- (४) यस दफा बमोजिम स्थलगत अनुगमन गर्दा सम्बन्धित योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन वा सुपरिवेक्षणमा संलग्न कर्मचारीलाई सहभागी गराउनु पर्नेछ।
- (५) समितिले रु.३ लाख सम्मका योजना तथा कार्यक्रमहरू वडा अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समिति गठन गरी अनुगमन तथा सुपरिवेक्षणको जिम्मा दिन सक्नेछ।

४. समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार:

- (१) योजना तथा कार्यक्रमबाट अपेक्षा गरीएको नतिजा प्राप्तिका लागि सहजीकरण गर्ने अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समितिको प्रमुख जिम्मेवारी हुनेछ।
- (२) उपदफा (१) मा उल्लेखित कामका अतिरिक्त समितिका अन्य काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :-
- क) गाउँपालिकाबाट सञ्चालित योजना तथा कार्यक्रम अनुगमनका लागि वार्षिक कार्यतालिका तयार गरी कार्यपालिकालाई जानकारी दिने,
- ख) कार्यतालिका अनुसार नियमित र आवश्यकता अनुसार आकस्मिक अनुगमन तथा निरीक्षण गर्ने,
- ग) अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन आवश्यकता अनुसार समितिका क्रियाकलापहरूमा विज्ञलाई संलग्न गराउने,
- घ) अनुगमन सम्पन्न भएको सात दिनभित्र सोको प्रतिवेदन कार्यपालिकामा पेश गरी कार्यपालिकाको बैठकमा छलफल गर्ने गराउने,
- ङ) अनुगमनको क्रममा देखिएका विषयमा सुधारका लागि सम्बन्धित प्राविधिक तथा सम्बद्ध उपभोक्ता समिति, परामर्शदाता एवम् निर्माण व्यवसायीलाई निर्देशन दिने,
- च) योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनको सन्दर्भमा देखा परेका विवाद वा समस्याहरूको समाधानका लागि आवश्यक समन्वय र सहजीकरण गर्ने,
- छ) योजना तथा कार्यक्रमको अनुगमन तथा सुपरिवेक्षणको क्रममा कुनै हिनामिना, अनियमितता वा तोकिएको गुणस्तर र परिमाण नभएको व्यहोरा यकिन हुन आएमा आवश्यक कारबाहीको लागि राय सहित कार्यपालिकामा पेश गर्ने,

- ज) अनुगमन कार्यको वार्षिक प्रतिवेदन तयारी गरी आर्थिक वर्षको अन्तिम कार्यपालिका बैठकमा पेश गर्ने,
 भ) समितिको वार्षिक प्रतिवेदन प्रत्येक वर्षको श्रावण महिनाभित्र कार्यालय वेबसाइट र अन्य उपयुक्त माध्यमबाट सार्वजनिक गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।

परिच्छेद-३

अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण सम्बन्धी व्यवस्था

५. योजना तथा कार्यक्रमको वर्गीकरण:

- (१) अनुगमन तथा सुपरिवेक्षणका लागि योजना तथा कार्यक्रमलाई विषयगत क्षेत्रका आधारमा देहाय बमोजिम वर्गीकरण गरिनेछ :-
 क) पूर्वाधार विकास योजना,
 ख) चेतनामूलक, क्षमता अभिवृद्धि र सीप विकास सम्बन्धी कार्यक्रम,
 ग) स्वरोजगार तथा उत्पादनमूलक र उद्यमशीलता प्रवर्धन गर्ने योजना र कार्यक्रम ।
 (२) उपदफा (१) बमोजिम गरीएको वर्गीकरण एवम् योजना तथा कार्यक्रममा गरि लगानी समेतका आधारमा समितिले अनुगमनको प्राथमिकता निर्धारण गर्न सक्नेछ ।
 (३) उपदफा (१) बमोजिम गरीने अनुगमन तथा सुपरिवेक्षणको लागि बेग्लै ढाँचा र विधिको प्रयोग गर्न सकिनेछ ।

६. अनुगमन गर्दा ध्यान दिनुपर्ने:

- अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समितिले यस कार्यविधि बमोजिम योजना तथा कार्यक्रमहरूको अनुगमन गर्दा देहायका विषयमा ध्यान दिनु पर्नेछ :-
 क) कार्यतालिका अनुसार काम भए नभएको एकिन गर्ने,
 ख) कामको तोकिएको परिमाण, लागत र गुणस्तर कायम गराउने,
 ग) योजना वा कार्यक्रमको डिजाइन वा कार्यान्वयनको क्रममा भएका गल्ती वा कमजोरी तत्काल सुधार गरी सार्वजनिक कोषको दुरुपयोग हुनबाट रोक्ने,
 घ) अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण कार्यलाई पारदर्शी र सहभागितामूलक बनाई नागरीकमा गाउँपालिकाले गर्ने विकास निर्माण कार्यप्रति सकारात्मक भावनाको विकास गराउने ।

७. अनुगमन विधि:

- (१) समितिले गाउँपालिकाबाट सञ्चालित एवम् गाउँपालिका क्षेत्रभित्र गैर सरकारी संस्थाबाट सञ्चालित योजना तथा कार्यक्रमहरूको अनुगमन गर्नेछ ।
 (२) उपदफा (१) बमोजिम अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण गर्दा समितिले देहायका मध्ये आवश्यकता अनुसार कुनै वा सबै विधिको प्रयोग गर्न सक्नेछ :-

- क) कार्यान्वयनमा संलग्न व्यक्ति समूह वा निकायबाट नियमित प्रतिवेदन लिने,
 ख) स्थलगत अवलोकन गर्ने,
 ग) लाभान्वित वर्ग तथा सरोकारवालाहरूसँग छलफल गर्ने,
 घ) नागरीक समाजका संस्था तथा आमसञ्चारका माध्यम परिचालन गर्ने,
 ङ) सार्वजनिक परीक्षण तथा सार्वजनिक सुनुवाई आयोजना गर्ने,
 च) योजनाको प्राविधिक परीक्षण गर्ने,
 छ) सेवाग्राही सन्तुष्टी सर्वेक्षण तथा समितिले उपयुक्त ठहर गरेका अन्य विधिहरू ।
 (३) उपदफा (२) मा उल्लिखित विधिका अतिरिक्त कुनै योजना वा कार्यक्रमको सम्बन्धमा अन्य तरिकाबाट पृष्ठपोषण, प्रतिक्रिया वा सुझाव प्राप्त भएको अवस्थामा समितिले त्यस्तो विषयको अभिलेख राखी तथ्यगत विश्लेषणको आधारमा आवश्यक कारवाही अघि बढाउन सक्नेछ ।

८. वडास्तरीय अनुगमन समिति:

- (१) वडास्तरमा सञ्चालन गरिने योजनाको लागत, परिमाण, समय सीमा र गुणस्तरीयताका आधारमा अनुगमन गरी आवश्यक पृष्ठपोषण दिनका लागि देहाय बमोजिमको वडास्तरीय अनुगमन समिति रहनेछ :-
 क) सम्बन्धित वडाका वडा अध्यक्ष - संयोजक
 ख) वडा समितिका सदस्यहरू मध्येबाट एक जना सदस्य - सदस्य
 ग) वडा सचिव - सदस्य सचिव
 (२) वडा स्तरीय अनुगमन समितिले आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित योजना हेर्ने प्राविधिक कर्मचारीलाई बैठकमा आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।
 (३) वडास्तरीय अनुगमन समितिले अनुगमनको क्रममा देखिएका विषयका सम्बन्धमा समितिलाई नियमित रूपमा जानकारी गराउनु पर्नेछ ।

९. उपभोक्ता समितिबाट अनुगमन गर्ने:

- (१) तोकिएको गुणस्तर तथा परिमाण कायम गरी निर्धारित समयमा योजना सम्पन्न गर्न उपभोक्ताहरूको भेलाबाट कम्तीमा एक जना महिला सहित बढीमा पाँच सदस्यीय अनुगमन समिति गठन गर्नुपर्नेछ ।
 (२) उपदफा (१) बमोजिमको अनुगमन समिति गठन गर्ने कार्य उपभोक्ता समिति गठन गर्दाकै समयमा गर्नुपर्नेछ ।
 (३) उपदफा (१) बमोजिम गठित अनुगमन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :
 क) योजनाको कार्यान्वयनमा देखिएका बाधा, व्यवधान र समस्या समाधानका लागि आवश्यक सहजीकरण गर्ने,
 ख) योजना कार्यान्वयन तोकिएको परिमाण, गुणस्तर र कार्यतालिका अनुसार भए नभएको एकिन गर्ने र नभएको अवस्थामा सम्बन्धित पक्षलाई सचेत गराउने,

- ग) समिति र वडास्तरीय अनुगमन समितिबाट गरीने अनुगमन तथा सुपरिवेक्षणमा आवश्यक समन्वय र सहजीकरण गर्ने,
घ) योजनाको सफल कार्यान्वयनका लागि आवश्यक अन्य कार्यहरू गर्ने ।
(४) उपभोक्ता समितिले योजनाको अन्तिम भुक्तानी माग गर्दा यस दफा बमोजिमको अनुगमन समितिको प्रतिवेदन संलग्न गर्नुपर्नेछ ।

१०. अनुगमन तालिका तयार गर्नुपर्ने:

- (१) समितिले योजना कार्यान्वयन तालिका अनुरूप हुने गरी वार्षिक अनुगमन तालिका तयार गर्नु पर्नेछ ।
(२) उपदफा (१) बमोजिम तयार भएको तालिकालाई समितिबाट निर्णय गरि कार्यपालिका समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।
(३) उपदफा (२) बमोजिम पेश हुन आएको तालिका उपर आवश्यक छलफल गरि कार्यपालिकाले आवश्यक पृष्ठपोषण दिन सक्नेछ ।
(४) यस दफा बमोजिम तयार भएको अनुगमन तालिका सम्बन्धित उपभोक्ता समिति निर्माण व्यवसायी, आपूर्तिकर्ता, सेवा प्रदायक, सम्बन्धित वडा समिति सुपरिवेक्षणको लागि तोकिएको कर्मचारीलाई अग्रिम रूपमा उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

११. अनुगमन कार्यको लागि स्रोतको प्रबन्ध:

- (१) अनुगमन कार्यतालिका बमोजिम समितिको कार्यजिम्मेवारी पूरा गर्न आवश्यक पर्ने स्रोत साधनको प्रबन्ध कार्यपालिकाले वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रममा समावेश गरी गर्नुपर्नेछ ।
(२) स्वीकृत वार्षिक बजेटका आधारमा कार्यतालिका बमोजिम अनुगमन तथा सुपरिवेक्षणको लागि आवश्यक स्रोत साधनको व्यवस्थापन गर्ने जिम्मेवारी प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वा निजले तोकेको कर्मचारीको हुनेछ ।
(३) अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण कार्यमा संलग्न रहने समितिका पदाधिकारीको भत्ता तथा अन्य सुविधा सम्बन्धी व्यवस्था प्रचलित कानूनको अधीनमा रही कार्यपालिकाले तोके बमोजिम हुनेछ ।

१२. पूर्वाधार विकास योजनाको अनुगमन:

- (१) समितिले पूर्वाधार विकास सम्बन्धी योजनाको प्रकृति र आकार हेरी सम्भव भएसम्म निर्माण कार्य प्रारम्भ हुनुपूर्व, निर्माणाधीन अवस्था र निर्माण सम्पन्न भएपछि गरी तीन चरणमा अनुगमन गर्नु पर्नेछ ।
(२) उपदफा (१) बमोजिम निर्माण कार्य प्रारम्भ हुनु अघि गरीने अनुगमन देहायका विषयमा केन्द्रित रही अनुसूची-१ को ढाँचामा गर्नु पर्नेछ :
क) योजनाको स्वीकृत लागत र लागत व्यहोर्ने स्रोत,

- ख) योजना कार्यान्वयन गरीने स्थान,
ग) लाभग्राही समुदायका सरोकारका विषयहरू,
घ) निर्माण गरीने संरचनाको किसिम, आकार वा परिमाण, डिजाइन, गुणस्तर,
ङ) आवश्यक पर्ने निर्माण सामग्री तथा जनशक्तिको आपूर्ति स्रोत र सोको गुणस्तर,
च) स्वीकृत लागत अनुमान तथा डिजाइनमा आउन सक्ने संभावित परिवर्तन तथा जोखिम ।

(३) समितिले पूर्वाधार योजनाको निर्माणधीन अवस्थामा देहायका विषयमा केन्द्रित रही अनुसूची-२ को ढाँचामा अनुगमन गर्नुपर्नेछ :-

- क) योजना कार्यान्वयनमा तोकिएको गुणस्तर, लागत र समय अनुरूप भए नभएको,
ख) योजना कार्यान्वयनमा देखिएका बाधा अवरोध,
ग) सम्झौताका शर्तको पालना,
घ) समितिले आवश्यक देखेका अन्य विषयहरू ।

(४) उपदफा (३) बमोजिमको अनुगमन गर्दा त्यस्तो योजना वा कार्यक्रम कम्तीमा पचास प्रतिशत भन्दा बढी निर्माण कार्य सम्पन्न भैसकेको हुनु पर्नेछ ।

(५) समितिले पूर्वाधार योजनाको निर्माण कार्य सम्पन्न भएपछि देहायका विषयमा केन्द्रित रही अनुसूची -३ बमोजिमको ढाँचामा अनुगमन गर्नु पर्नेछ :-

- क) योजना स्वीकृत डिजाइन अनुसार काम सम्पन्न भए नभएको,
ख) स्वीकृत लागत अनुमान अनुसार काम सम्पन्न भए नभएको,
ग) निर्माण कार्यको गुणस्तर र समय,
घ) डिजाइन वा लागतमा परिवर्तन भएको भए सोको औचित्य र स्वीकृतिको अवस्था,
ङ) योजनाबाट अपेक्षित प्रतिफल प्राप्त हुन सक्ने भए नभएको,
च) योजनामा तोकिए बमोजिमको लागत सहभागिता र सम्झौताका शर्तको पालना भए नभएको,
छ) योजनाको समग्र उपलब्धिको अवस्था र दीगोपना ।

१३. चेतनामूलक, क्षमता अभिवृद्धि र सीप विकास कार्यक्रमको अनुगमन: समितिले चेतनामूलक, क्षमता अभिवृद्धि र सीप विकास कार्यक्रमको प्रगति अनुगमन गर्दा कार्यक्रम लागत, सहभागिता, समयावधि, सिकाइका विषयवस्तु र लाभग्राहीको पृष्ठपोषण जस्ता विषय समावेश गरी अनुसूची ४ बमोजिमको ढाँचामा अनुगमन गर्नु पर्नेछ ।

१४. स्वरोजगार तथा उत्पादनमूलक र उद्यमशीलता प्रवर्धन गर्ने योजना र कार्यक्रम अनुगमन: समितिले स्वरोजगार तथा उत्पादनमूलक र उद्यमशीलता प्रवर्धन गर्ने योजना र कार्यक्रमको प्रगति अनुगमन गर्दा लाभग्राही समूहयले गाउँपालिकाबाट प्राप्त ऋण वा अनुदानको मात्रा, प्रदान गरीएका यन्त्र औजार र उपकरण तथा प्राविधिक सहायताको प्रकृति, प्राप्त सहायताको उपयोगको अवस्था, लाभग्राहीको संख्या सहभागीलाई उपलब्ध गराइएको सहयोगको पर्याप्तता जस्ता विषयमा केन्द्रित र अनुसूची ५ बमोजिमको ढाँचामा अनुगमन गर्नु पर्नेछ।

१५. अनुगमन तयारी:

- (१) सदस्य सचिवले समितिका पदाधिकारीलाई स्थलगत अनुगमनमा जानु अ अनुगमन गरीने योजना तथा कार्यक्रम, जाने र फर्किने समय, भ्रमणको सवारी साधन लगायतका विषयमा जानकारी दिनु पर्नेछ।
- (२) स्थलगत अनुगमन गर्दा समितिले योजना तथा कार्यक्रमसँग सम्बन्धित लागू अनुमान, सम्झौता जस्ता कागजातहरू तथा अनुगमन स्थलको जानकारी लिने तस्वीर खिच्नको लागि क्यामेरा लगायतका साधनको समेत सुनिश्चितता गर्नु पर्नेछ।
- (३) सदस्य सचिवले अनुगमनको क्रममा योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा संलग्न उपभोक्ता समिति वा निर्माण व्यवसायी, लाभग्राही समूह र सुपरिवेक्षणको लागि जिम्मेवारी तोकिएको कर्मचारीलाई अनुगमन स्थलमा उपस्थितिको लागि पूर्वसूचना गर्नु पर्नेछ।
- (४) समितिले स्थलगत अनुगमन गर्दा अध्यक्षलाई समेत अग्रिम जानकारी दिनु पर्नेछ।
- (५) समितिले स्थलगत अनुगमनको क्रममा गाउँपालिका वा वडाको निर्वाचन निकटतम प्रतिद्वन्द्वी रहेका उम्मेदवार वा दलसँग आवद्ध व्यक्ति वा पदाधिकारीलाई समेत संलग्न गराई पृष्ठपोषण प्राप्त गर्न सक्नेछ।

परिच्छेद-४

प्रतिवेदन सम्बन्धी व्यवस्था

१६. अनुगमन प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने:

- (१) समितिले अनुगमन सम्पन्न भए पश्चात बैठक बसी छलफल गर्ने र सो छलफल तथा स्थलगत अनुगमनबाट सङ्कलन गरीएका सूचना तथा विवरण समेतका आधारमा प्रतिवेदन तयार गरी अनुगमन सम्पन्न भएको मितिले सात दिनभित्र कार्यपालिका बैठकमा पेश गर्नु पर्नेछ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिमको प्रतिवेदनमा अनुगमनको क्रममा सम्बन्धित योजना वा कार्यक्रमको अवस्था भल्किने गरी लिइएको तस्वीर समेत संलग्न गर्नु पर्नेछ।
- (३) उपदफा (१) बमोजिमको अनुगमन प्रतिवेदन सदस्य-सचिवले तयार गर्नु पर्नेछ।

(४) उपदफा (१) बमोजिम तयार भएको प्रतिवेदन समितिका संयोजक मार्फत छलफलको लागि कार्यपालिका बैठकमा प्रस्तुत गरीनेछ।

(५) अनुगमन प्रतिवेदन बेगर समितिका पदाधिकारीलाई कुनै किसिमको भत्ता वा सुविधा उपलब्ध गराइने छैन।

१७. अनुगमन प्रतिवेदनमा समावेश गर्नुपर्ने विषय:

(१) अनुगमन समितिले दफा १६ बमोजिम तयार गरीने अनुगमन प्रतिवेदनमा देहायका विषयहरू समावेश गर्नु पर्नेछ :-

- क) द्योत साधनको प्राप्ति र प्रयोगका क्रममा स्वीकृत बजेट र समय तालिका अनुसार भए नभएको,
 - ख) अपेक्षित प्रतिफलहरू समयमै र लागू प्रभावकारी रूपमा हासिल भए नभएको,
 - ग) कार्यान्वयनकर्ताको कार्यक्षमता र तत्परता के कस्तो छ,
 - घ) कार्यान्वयनमा के कस्ता समस्या र बाधा व्यबधानहरू देखिएका छन् र तिनको समाधानका निमित्त के कस्ता उपायहरू अवलम्बन गर्नु पर्छ।
- (२) समितिले दफा २२ को उपदफा (२) बमोजिम वडास्तरीय अनुगमन समितिले प्रतिवेदनमा उल्लेख गरेका विषयहरू समेत समावेश गर्न सक्नेछ।

१८. प्रतिवेदन उपरको कारबाही:

- (१) समितिले दफा १६ बमोजिम पेश गरेको प्रतिवेदन उपर कार्यपालिकाको बैठकमा कम्तीमा दुई महिनामा एक पटक छलफल गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ।
- (२) समितिको प्रतिवेदनको आधारमा कार्यपालिकाले योजना कार्यान्वयनमा देखिएका त्रुटिहरू सच्याउन तथा समय र गुणस्तर कायम गर्न उपभोक्ता समिति, निर्माण व्यवसायी, परामर्शदाता तथा सम्बद्ध कर्मचारीलाई आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ।
- (३) उपदफा (२) बमोजिम कार्यपालिकाबाट दिइएका निर्देशन पालना गर्नु सम्बन्धित पक्षको कर्तव्य हुनेछ।

१९. भुक्तानी गर्दा ध्यान विनुर्ने:

- (१) कार्यालयले योजना वा कार्यक्रमको अन्तिम किस्ता भुक्तानी गर्दा समिति वा वडास्तरीय अनुगमन समिति र उपभोक्ता समिति अन्तर्गतको अनुगमन समितिले पेश गरेको अनुगमन प्रतिवेदन संलग्न गर्नुपर्नेछ।
- (२) योजना वा कार्यक्रमको अन्तिम किस्ता भुक्तानी दिनुअघि अनुगमन प्रतिवेदनले औल्याएको गम्भीर प्रकृतिका विषयहरूमा आवश्यक सुधार गरेको व्यहोरा सम्बन्धित प्राविधिकबाट सुनिश्चित गरीएको हुनु पर्नेछ।

परिच्छेद-५
विविध

२०. अनुगमन गर्न सक्ने:

- (१) यस कार्यविधिमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि कार्यपालिका तथा अध्यक्षले गाउँपालिकाबाट सञ्चालित योजना तथा कार्यक्रमको आवश्यकता अनुसार स्थलगत अनुगमन गर्न सक्नेछ।
- (२) समितिले वडास्तरीय अनुगमन समितिबाट दफा ८ बमोजिम अनुगमन गरीने योजना तथा कार्यक्रमको समेत आवश्यकता अनुसार अनुगमन गर्न सक्नेछ।

२१. जिम्मेवारी तोक्नुपर्ने:

- (१) कार्यालयले यस कार्यविधि बमोजिम गरीने अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण सम्बन्धी कार्यको समन्वय, सहजीकरण, कार्यान्वयन र अभिलेख व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यका लागि योजना शाखा/उपशाखालाई जिम्मेवारी तोक्नु पर्नेछ।
- (२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि गाउँपालिकामा अनुगमन सम्बन्धी कामका लागि बेलै शाखा वा एकाइ रहेको अवस्थामा उपदफा (१) बमोजिमको कार्य जिम्मेवारी सोही शाखा वा एकाइको हुनेछ।

२२. कार्यविधिको पालना गर्नुपर्ने:

- (१) वडास्तरीय अनुगमन समितिबाट गरीने अनुगमनमा समेत यस कार्यविधिमा भएका व्यवस्थालाई पालना गर्नुपर्नेछ।
- (२) वडास्तरीय अनुगमन समितिले अनुगमन गरी तयार गरेको प्रतिवेदनको एक प्रति अनुगमन सम्पन्न भएको सात दिनभित्र समिति समक्ष पेश गर्नुपर्नेछ।

२३. चेकलिष्ट तयार गर्न सक्ने: समितिले योजना तथा कार्यक्रमको स्थलगत अनुगमन गर्दा, यस कार्यविधिमा भएको व्यवस्था अनुरूप विवरण संकलनका लागि अलग्गै चेकलिष्ट तयार गरी लागू गर्न सक्नेछ।

२४. संशोधन वा हेरफेर: कार्यपालिकाले समितिसँगको परामर्शमा यस कार्यविधिमा आवश्यकता अनुसार संशोधन वा हेरफेर गर्न सक्नेछ।

२५. बाधा अड्काउ फुकाउ: यस कार्यविधि कार्यान्वयनको क्रममा कुनै बाधा उत्पन्न भएमा कार्यपालिकाले बाधा अड्काउ फुकाउन सक्नेछ।

अनुसूची-१

(कार्यविधिको दफा १२ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

गाउँपालिका विकास सम्बन्धी योजनाको कार्य प्रारम्भ हुनु पूर्व गरीने अनुगमनमा प्रयोग गरीने

ढाँचा

क्र.सं.	शिर्षक	विवरण
१	अनुगमन गरीने योजनाको नाम	
२	योजना स्थल/ठेगाना	
३	योजनाको स्वीकृत लागत अनुमान रु.	
४	सम्प्रीता रकम रु.	कुल सम्प्रीता रकम रु. जनसहभागिता/लागत सहभागिताको रकम रु.
५	बहुवर्षीय योजनाको हकमा	कुल लागत: चालु आ.व.को विनियोजन.....
६	योजना सम्प्रीता मिति:	
७	योजना शुरु तथा सम्पन्न हुने मिति	शुरु हुने मिति:सम्पन्न हुने मिति:
८	लाभान्वित जनसंख्या	
९	कार्यान्वयन गर्ने निकायको नाम र सम्पर्क व्यक्ति र सम्पर्क नम्बर	
१०	निर्माण गरीने संरचनाको किसिम, आकार वा परिमाण	
११	संरचना निर्माण भए डिजाइन अनुसारको फाउण्डेशन भए नभएको	
१२	आवश्यक पर्ने निर्माण सामग्री तथा जनशक्ति आपूर्तीको स्रोत र सोको गुणस्तर	
१३	भौगोलिक एवं वातावरणीय जोखिम	
१४	स्वीकृत लागत अनुमान तथा डिजाइनमा आउन सक्ने संभावित परिवर्तन तथा जोखिम	

१५	लाभग्राही समुदायको सरोकारको विषय, धारणा र सुझाव	
१६	संलग्न प्राविधिकको धारणा	
१७	नगरीक समाज र राजनैतिक दलका प्रतिनिधिको धारणा	
१८	समिति/अनुगमनकर्ताको टिप्पणी र सुझाव	

नोटः

- क्र.सं. ९ मा उपभोक्ता समितिबाट कार्यान्वयन भएको योजना भए उपभोक्ता समितिको अध्यक्षको नाम र सम्पर्क नम्बर राख्ने, गैरसरकारी संस्था/सामुदायिक संस्थाबाट कार्यान्वयन भएको योजना भए सम्बन्धित संस्थाको तर्फबाट तोकिएको सम्पर्क व्यक्तिको नाम र सम्पर्क नम्बर र निर्माण व्यवसायीबाट कार्यान्वयन भएको योजना भए सम्बन्धित निर्माण व्यवसायीको तर्फबाट तोकिएको सम्पर्क व्यक्तिको नाम र सम्पर्क नम्बर उल्लेख गर्ने ।
- क्र.सं. १३ वातावरणीय मूल्याङ्कन गर्नुपर्ने योजना भए सो बमोजिम मूल्याङ्कन भए नभएको र योजनाबाट अन्य सिँचाई, खानेपानी, सडक जस्ता स्थानीय सार्वजनिक पूर्वाधार तथा निजी भौतिक पूर्वाधारमा क्षती पुग्न सक्ने अवस्था भए नभएको उल्लेख गर्ने ।

अनुसूची-२

(कार्यविधिको दफा १२ को उपदफा (३) सँग सम्बन्धित)

पूर्वाधार योजनाको निर्माणाधीन अवस्थामा गरीने अनुगमनको क्रममा प्रयोग गरीने ढाँचा अनुगमन गरेको मिति:

- योजनाको नाम:
- योजना निर्माणस्थल:
- योजना निर्माण शुरु मिति:
- योजना सम्पन्न हुनुपर्ने मिति:
- भौतिक प्रगति: प्रतिशत
- वित्तीय प्रगति प्रतिशत
- सम्भौता रकम:
हालसम्म भुक्तानी रकम: भुक्तानी बाँकी रकम:
- योजना कार्यान्वयन तोकिएको गुणस्तर, लागत र समय अनुरूप:
(क) भएको (ख) नभएको
- निर्माण कार्यको अवस्था:
(क) निर्माणस्थलमा आवश्यक निर्माण सामग्रीको उपलब्धता भए नभएको
(ख) उपलब्ध निर्माण सामग्री तोकिएको गुणस्तर बमोजिम भए नभएको
(ग) गुणस्तर परीक्षण भए नभएको र भएको भए सोको नतिजा
(घ) आवश्यक जनशक्तिको पर्याप्तता भए नभएको
(ङ) मेशिनरी औजार र उपकरण व्यवस्थापनको अवस्था
- योजना कार्यान्वयनमा देखिएको बाधा अवरोध :
- योजना कार्यान्वयनमा सम्भौताका शर्तको पालना:
(क) भएको (ख) नभएको
(ग) नभएको भए पालना नभएको विषय र सोको कारण:
- कार्यान्वयन गर्ने निकायको आधिकारिक प्रतिनिधिको धारणा र प्रतिबद्धता:
- स्थानीय उपभोक्ता/नागरीकहरूको धारणा वा प्रतिक्रिया:

१३. संलग्न प्राविधिकको धारणा र प्रतिबद्धता:

१४. अधिल्लो अनुगमनको क्रममा दिइएका सुझाव कार्यान्वयनको अवस्था:

१५. समिति/अनुगमनकर्ताको टिप्पणी, सुझाव र निर्देशन:

अनुगमन गर्ने पदाधिकारीहरू:

क. नाम:

पद: दस्तखत:

ख. नाम:

पद: दस्तखत:

ग. नाम:

पद: दस्तखत:

घ. नाम:

पद: दस्तखत:

ड. नाम:

पद: दस्तखत:

अनुसूची-३

(कार्यविधिको दफा १२ को उपदफा (५) सँग सम्बन्धित)

योजनाको निर्माण कार्य सम्पन्न भएपछि गरीने अन्तिम अनुगमनको क्रममा प्रयोग गरीने अनुगमनको ढाँचा

अनुगमन गरेको मिति:

१. योजनाको नाम:

२. योजना निर्माणस्थल: वडा नं. स्थान:

३. योजना निर्माण शुरु मिति:

४. योजना सम्पन्न भएको मिति:

५. सम्भौता रकम रु.

हालसम्मको भुक्तानी रु.

६. भौतिक प्रगति: प्रतिशत

७. योजना कार्यान्वयन तोकिएको गुणस्तर, लागत र समय अनुरूप सम्पन्न भए नभएको

८. योजना कार्यान्वयनमा गरीएका सम्भौताका शर्तको पालना भए नभएको

९. उपभोक्ताहरूको लागत सहभागिताको अवस्था:

१०. डिजाइन वा लागतमा परिवर्तन भएको भए सोको औचित्य र स्वीकृतिको अवस्था:

११. योजनाबाट अपेक्षित प्रतिफल प्राप्त हुन सक्ने अवस्था भए नभएको:

१२. योजनाको समग्र उपलब्धिको अवस्था र दीगोपना:

१३. सार्वजनिक सुनुवाई तथा सार्वजनिक परीक्षण गरे नगरेको

१४. उपभोक्ता समिति अन्तर्गत रहेको अनुगमन समितिको निर्णय तथा सुझाव

१५. कार्यान्वयन गर्ने निकायको आधिकारिक प्रतिनिधिको धारणा र प्रतिबद्धता:

१६. स्थानीय उपभोक्ता/नागरीकहरूको धारणा वा प्रतिक्रिया:

१७. अधिल्लो अनुगमनको क्रममा दिइएका सुझावको कार्यान्वयनको अवस्था:

१८. संलग्न प्राविधिकको धारणा र प्रतिबद्धता:

१४. कार्यान्वयन गर्ने निकायको आधिकारिक प्रतिनिधिको धारणा र प्रतिबद्धता:

१५. वडा समिति वा वडास्तरीय अनुगमन समितिको प्रतिकृया भए:

१६. अनुगमनकर्ताको रिप्पणी, सुझाव र निर्देशन:

अनुगमन गर्ने पदाधिकारीहरु

क. नाम:

पद: दस्ताखत:

ख. नाम:

पद: दस्ताखत:

ग. नाम:

पद: दस्ताखत:

घ. नाम:

पद: दस्ताखत:

ङ. नाम:

पद: दस्ताखत:

अनुसूची-५

(कार्यविधिको दफा १४ संग सम्बन्धित)

स्वरोजगार तथा उत्पादनमूलक र उद्यमशीलता प्रवर्धन गर्ने योजना र कार्यक्रमको
अनुगमन

अनुगमन गरेको मिति:

१. कार्यक्रमको नाम:

२. कार्यक्रम सञ्चालन स्थान: वडा नं. स्थान:

३. कार्यक्रम शुरू मिति:

सम्पन्न गर्नुपर्ने मिति:

४. कार्यक्रमको प्रकृति: क. स्वरोजगार तथा उत्पादनमूलक
ख. उद्यमशीलता प्रवर्धन गर्ने

५. कार्यक्रमको कुल लागत: रु.

लाभग्राहीको सहभागिता: रु.

६. जम्मा लाभग्राही संख्या:

महिला	पुरुष	जम्मा	छलित	जनजाति	ब्राह्मण/ क्षेत्री	मधेशी	मुस्लिम/ अल्पसंख्यक	अपेक्षित भएको

७. कार्यालयबाट सामग्री उपलब्ध गराइएको भएमा

सामग्रीको विवरण	परिमाण	उपयोगको अवस्था	कैफियत

८. कार्यक्रम कार्यान्वयनमा गरीएका सम्झौताका शर्तको पालना भए/नभएको

९. कार्यक्रमबाट अपेक्षित प्रतिफल प्राप्त हुन सक्ने अवस्था: भए/नभएको

१०. कार्यक्रममा तोकिए बमोजिमको लागत सहभागिता र सम्झौताका शर्तको पालना:
भए/नभएको

११. योजनाको समग्र उपलब्धिर्को अवस्था र दीर्घोपना:
.....

१२. लाभग्राही/नागरीकको धारणा वा प्रतिक्रिया

१३. कार्यान्वयन गर्ने निकायको आधिकारिक प्रतिनिधिको धारणा र प्रतिबद्धता:
.....

१४. वडा समिति वा वडास्तरीय अनुगमन समितिको प्रतिक्रिया भए:

.....
१५. अनुगमनकर्ताको टिप्पणी, सुझाव र निर्देशन:
.....

अनुगमन गर्ने पदाधिकारीहरु

क. नाम:

पद: दस्तखत:

ख. नाम:

पद: दस्तखत:

ग. नाम:

पद: दस्तखत:

घ. नाम:

पद: दस्तखत:

ङ. नाम:

पद: दस्तखत:

आज्ञाले,
रामबहादुर बुढा
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत